

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok levelek vissza nem adtnak. Bérmintetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy héra 1 frt.

HIRDETÉSI DÍJ: Ot-hasabos postaió egyeztetésért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 kr. — Nyiltér 4 hasabos postaióért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája, Főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház.

Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény ugymint az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és ahirdetmények.

Mik a teendőink

(A kormány egy tagjának nyilatkozatai.)

II.

Soproni beszédének második részében áttér Trefort közgazdasági állapotaikra. Ezeknek rendezése, emelése képezik most legsürgősebb teendőinket. Már a trónbeszéd s a képviselőháznak erre adott válaszfelirata is különösen nagy figyelmet fordítanak közgazdasági érdekeinkre. Ezek kifejtésétől s kellő felhasználásától függ a magyar nemzet jövője.

Egy fontos és nem kevésbé szomorú körülményre utal a hazája sorsa fölött aggódó államférfi. Egy közgazdasági betegség orvoslására szólít föl, melyen gyorsan segíteni kell. Az utóbbi évek statisztikai kimutatásából fájdalommal győződünk meg, hogy míg az egész Európában a népesség mindenütt növekszik, nálunk nem növekszik az. S most elkezdődött a kivándorlás, a baj ezáltal még fenyegetőbbé vált. Nagyobb gondot kell tehát fordítani közegészségügyünkre mint eddig, míg más rész a közbizonyosodás fokozása által szintén előmozdíthatjuk a jobb egészségügyi viszonyok létrejöttét.

Megszokottá vált már nálunk s az ellenzék minden áron igyekszik abban a balhítben erősíteni meg az embereket, hogy közgazdasági boldogulásunk egyedül csak a vámpolitika megváltoztatásától függ; mihelyt az megváltozott, mindjárt tejjel mézzel folyó Kanahán lesz ez az ország s a sült galamb szájunkba repül. E balhítől óva inti Trefort a nemzetet. Oly eltérő nézetek mellett, mint a milyenek e téren nálunk és Ausztriában uralkodnak, okos vámpolitika alig lehetséges.

Van párt, mely az ipart védeni akarja, de a földmívelést és gazdaságot magára hagyja; a gyáros és iparos vegye az élelmi szereket és a nyers anyagot a hol legelősebb, de a földmívelő vegye csak az ő védvamos cikkeit. Megfordítva is találunk hasonló kizárólagos nézet-irányt: védjük meg a földbirtokost és nyerstermelőt, de adjunk neki olcsó iparcikkeket, bár honnan jöjjenek azok.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A kasznár ur szeretője.

— Népies elbeszélés. —

Irtá: **Karczag Vilmos.**

(Folytatás.)

Juliska tiz-husz szemet lök oda neki a rosta aljából, és olyan nevetésbe tör ki, mikor valamennyi összeverekedik, s nagy idő telik bele, míg egyik másik egy-egy maghoz jut.

Tán szünete sem volna annak a játéknak, ha hirtelen észre nem venné, hogy az utca ajtó verécséjén titkolózva a Bogár Jancsi gyerek leskelődik.

Juliska erre egyszerre ki szórja a szakajtó kosárból a rosta aját; s olyan piros lesz az arca, mint a frissen cepepentett vér. Azt se tudja hamarjában behívja e Jancsit, vagy pedig maga menjen ki hozzá. Tízszert is szíjjei néz maga körül, hogy nem látja-e valahol az apját jönni, s csak azután szánja rá magát, hogy szoba aljon a gyerekekkel, a ki a kasznár ur izenetjével jött be a faluba.

Nem olyan nagyon volt annak mit izenni. Tízszert, csókolja százezerszer.

Dehogy mulasztana el egy napot, hogy ha maga be nem jöhet, hát ezt az egyet meg ne izenje. Így tudja meg Juliska, hogy az ő húszszerejének semmi baja nincsen, s hogy változhatlan igaz szerelemmel gondol reá akkor is, mikor nem láthatja, pedig ha csak szerét izheti legalább egy szempillantásra el el-

Reméli azonban Trefort, hogy a szükség majd közelebb hozza egymáshoz az eltérő nézeteket és sikerül végre oly vmrendszert állapítani meg, mely az összes közgazdasági érdekekre nézve udvös lesz. De azért ne várjunk mindent attól, hanem mozogjunk magunk is, fejtük ki a kellő munkásságot egyénileg úgy mint társulati uton.

Létre kell hozni főleg az egyensúlyt az állam és a társadalom közt, összhangzásba kell azokat hozni egymással, mert ez összhang nálunk még nem létezik. Nálunk az állam, európai modern institúcióval, modern állam, melynek sok szükségai s követelményei vannak, a társadalom pedig még eddig nem alakult át ugyanazon mértékben; nem dolgozik annyit s nem tanul annyit, a mennyit a modern társadalom fogalma követel, egyszóval társadalmunk, a modern államban is még táblabíró társadalom. Innen az egyensúly hiánya, innen az elégtelenség nagyban és kicsinyben, mert a szükségletekkel, a vágyakkal, nincsenek arányban a kuforrások s a tehetség azok kielégítésére.

Hogy e szavak némely állítólagos nagy hazafiaknál visszatetszést fognak szűlni, arról Trefort bizonyos lehetett. Az igazságot hallani sokakra nézve kellemetlen, a buzdítást, a nógatást a munkára, tevékenységre sok ember nem szereti. A szélsőbali sajtó, mely a nemzeti hibák és hiúságok legyezgetésével akarja mutatni hazafiasságát, szent fálháborodást színel, mintha munkára, tanulásra inteni a nemzet fiait, a nemzet elleni bün volna. Ma midőn minden nép lázas gyorsasággal siet előre; a régi 1848 előtti lassu kényelmes életet élni, patriarchalis egyszerű téltenségében hagyni a magyar társadalmat, halálos veszélylyel fenyegetné nemzetünket.

Igazán van Trefortnak: az egyensúly helyreállítása az állam és a társadalom közt az anyagi és erkölcsi javulás első feltétele.

Végül a sajtó magatartásáról hazánkban elmélkedik Trefort. Bár talánának szavai visszhangra minden párt értelmes és tisztességes férfiaknak keblében. Mert ez nem pártügy, hanem nagy nemzeti és társadalmi kérdés ma

nálunk. A sajtószabadság magasztos eszméjét elismeri mindenki, de fájdalom, az árnyékoldalak oly nagyok, hogy lehetnek azok előtt szemet hunyai.

A sajtónak ma abszolút hatalma van, s pedig oly hatalom az, melyet törvényekkel korlátozni nem lehet. A sajtó jövőjének érdekében fektüdnék, hogy maga keresse e korlátokat s a társadalom szabja ki neki azokat. De azonkívül a sajtónak rossz szokásai is vannak; a gyilkolások, rablások, betörések, nemkülönb a párbajok és öngyilkosságok krónikája a sajtó terének igen nagy részét foglalja el; a sajtó részletesen és bizonyos előszeretettel foglalkozik velük s egész hasábot szentel leírásuknak és kiszinezésüknek. Csak látni kell, mily mohósággal olvastatnak e dolgok a társadalom legmiveletlenebb rétegei által; e leírások a bün valódi iskolái; mert a miveletlen ember fantáziájára hatnak, s a bünös bizonyos híresség színezetében tűnik föl, a melyet utánozni kell.

Mindezek oly bajok és kínvések, melyeken a törvény nem segíthet, itt csak a társadalom nyujthat segédkezet a sajtó józanabb részének, melynek magának kell azon lennie, hogy e kínvésektől szabaduljon.

— A técsől kerület választóinak Várady Gáborhoz intézett nyilt levelét olvassuk a „Hon“-ban. A levélben a választók ismételt elítélik Rohonczy föllépését s köszönetet mondanak Váradynak, hogy az általuk bizalmuk és ragaszkodásuk jelöl nyujtott mandátumot, a megtámadatások dacára megtartja s e kerületet a megnyitott országgyűlésen is képviseli.

— A külügyministerségre Kálnoky grófon kívül most mar Széchenyi Imre gróft is emlegetik, az „Ellenőr“-nek pedig azt távirják Bécsből, hogy Kállay Béni kinevezetése biztos, sőt hogy az már alá is volna írva.

— A magyar delegatio a Baross indítványa nyomán fentartja a határozatot hogy a magyar korona területén felállítandó katonai intézet felállítását követeli, azonban erre vonatkozólag az osztrák delegatióval nem jöhetett létre megegyezés.

— Tervben volt, hogy a képviselőház táncszokásait a f. hó 21-ével tartandó ülésel kezdetüket vegyék, minthogy a delegációk

berekesztését jóval korábbra várták s hinni lehetett, hogy addig a pénzügyi bizottság is megkezdje a költségvetés megvitátását; miután azonban e napig semminemű bizottsági jelentés sem fog tárgyalás végett a képviselőház elé terjesztetni, a hétfői ülés után a ház tanácskozásában több napi szünet fog beállani.

— A m. kir. állami csendőrség ország-szerte bekövetkező és már részben fogantott életbe léptetése a csendőrség számára általános utasítások elkészítését tette szükségessé. Ezen utasítások a belügyminiszteriumban — az „O. É.“ szerint — nemcsak elkészültek, hanem ki is nyomattattak s a már felállított csendőrpáncsnokságok a megfelelő számú példányokkal el fognak láttatni.

— A tisztjövlegek és árvek ellátásáról szóló törvényjavaslat, melyet, mint a katonai illeték-törvény egyik végrehajtó törvényét a hadügyminiszter teljesen kidolgozva és indokolva a két honvédelmi miniszternek adott át a képviselőtestületekhez való beterjesztés végett, a „P. Ll.“ szerint, azért késik oly sokáig, mert az osztrák honvédelmi miniszterium mindenléle, tárgyilag indokolatlan ellenvetésekkel hátráltatja az ügy menetét. Miután e törvénynek visszaható ereje nincs, e hátráltatás azt idézi elő, hogy időközben nyugalomba lépő tisztkek családjai a törvény előyeiből kizártnak.

Stefánia hercegnő Erdélyben.

Görgény-Szt.-Imrén vadászik a trónörökös, s míg az a vadászatra oda jár, addig otthon a sáros utcákon Stefánia hercegnő sétára jár a faluba egy komorna mg egy inas kíséretében. A csűrüg, mely 300 lépésnyire van a kastélytól, sétált el s aztán visszatért, hogy ellenkező irányban is ugyanannyit menjen. Köszön barátságosan a falusiaknak, sőt szól is egy két szót. Az egyik asszony ma megszólította:

— Arra menjen, lelkem — ugymond — a kökerítés mellett, mert ott kisebb a sár. A fenséges asszony mosolygott s azt felelte: „Köszönöm. Igaz.“ Aztán aztv élte, hogy a vadász-társaság dében haza jön, kocsi-ra ült, s a Fancsal felé menő uton Hadákgig ment. Nem jöttek s visszatért, utközben fogadva és viszonzva wz üdvözlöketek.

Olyan egyszerű s olyan szép, mint az a tündér-kisasszony, a kinek képét a mesékből ismeri minden ember, ha szive most nyilik, vagy valamikor rég hajtott virágot. Alig mekkor megszólítani. Mégis egy nap alatt ugy megszekták, hogy ma este róla beszél már az egész falu. „Milyen egyszerű — dicsérik — hiszen a sarki boltos leánya cifrábban öltözik.“

A gyermekek, mikor megérkeztek, ott

gyócs inge bő ujjával szemén bizonyosan megrestellené, ha észre venné valaki, hogy egy oda lopózott könyüt törült ki.

Fáj biz ott belőrl neki is valami. Ha haragja nem serkentené, tán ő is megsíratná ennek a leánynak a keservét, mert most már napnál világosabban láthatta, hogy valami igaz mégis van a világ szavában.

De a mint mondom ez az elérzékenyedés csak rövid ideig tartott. Az a gondolat, hogy a leány zsidó legény után adta a rá, a ki a mint látszik nem csak szép szóval, de ajándékokkal vette meg szívet, — ez felébresztette benne a cselekvés ösztönét. Végét kell vetni ennek a dolognak, ha addig él is.

Juliska az imént még eltagadta az igazságot; most már nem teheti, hogy nyilván szeme közé mondja az apjának, hogy az is huzugság a mit saját két szemével látott. Az öreg Harangozó nem is gondolhat egyebet, mint hogy az a legény megígézte, mert hát hogy lehetne másként, hogy az angyal az ördögbe szerezzen.

Juliskának sok minden megfordul eszébe. Érezi, hogy most legjobb volna meghalni, hanem azután mikor arra gondol, hogy van egy derék legény, a ki igaz szívéből szereti őt, a ki ur létere szivesen elvinné a szegény parasztleányt, — akkor felemeli fejét, veresre sirt szemével merészen néz apja szeme közé, ajkáról ellebben az igaz vallomás; tapossak holtra ha vétkek, kergessék ki a határból, de ki mondja, hogy azt a derék zsidó legényt ő lelke mélyéből szereti.

(Folyt. köv.)

leselkedtek a faluvégén a diszkapu mögött. Mint a mikor a mi népünk ünnepre készül, úgy most is volt egy-egy rozmarin szál vagy egy viola bimbó a kezükben. Aztán mert látták, hogy olyan szépen, szeretetteljesen néz rájuk, neki bátorodtak és futni kezdtek a kocsis után. Ott álltak a pápa meg a szász papok szörnyű komoly arccsal, üdvözölő beszéddel terhesen.

A fenséges asszony nem nézett egyikükre sem, hanem láthatólag gyönyörködött az ujjongó-szaladó falusi apróságokban. Egyszer aztán rozmarinszál, viola-bimbó el kezdett repülni s egész virágos, a milyen illik ehhez a szép asszonnyhoz, omlott a landauerbe.

Vasárnap templomba megy a fenséges asszony. Tudja, beszéli előre mindenki s délután megnézi a most pihenő, egykor bizony hatalmas erdélyi fejede emnek, szerencsétlen végű Rákócziak várát, melynek romjai a dombtetőn beszélnek a mulandóságáról.

Debreczeni zsinat.

Tizenötödik nap. (Folytatás.)

Kiss Áron hosszasán és szépen fejtegeti, hogy miért nem ért egyet azokkal, kik előtte Beöthy Zsigmond indítványa mellett emeltek szót és meggyőződésből származott beszéde végén határozatlan kijelenti, hogy ő általában helyesnek tartja a benyújtott munkálatot és kéri annak részletes tárgyalás alapjául elfogadását.

Rád a y Gedeon gróf erősen meg van győződve, hogy ha a körülményeket jól meg nem fontoljuk e dolgra nézve, az világos kárára fog szolgálni egyházunknak. Röviden összefoglalva nézete az, hogy ezen kérdést ő is az egyházkerület hatáskörébe tartozónak tekinti, de akkép, hogy az egyes esetekben az egyházmegyék határozata szolgáljon e tekintetben a megállapodás alapjául, mert azok itélhetnek a körülményekről fogva helyesebben. Továbbá óhajtja, hogy mielőtt törvényt alkotnának a minimumra nézve, választassanak ki egyenként azon egyházak, a melyek missziószerű jelleggel bírnak. Végre azt kívánja, mivel csak ezáltal hiszi a czélt elérhetőnek, hogy alkotassék erős domesticita; mert ha ez nem fog a kottatni: egyházunknak a legegyszerűbb se szükségei lesznek fedezhetők idevona. Csatlakozik Kiss Áron indítványához.

Nagy Péter az idő előhaladtósága miatt óhajtja, ha az ülés véget érne és a szönyegen forgó tárgy megvitatása holnapra halasztatnék. De a közérdek szempontjából kívánatosnak tartja, ha délután öt órakor a zsinat képviselői e helyen barátságos magán-tanácskozásra összejönnének. Általános helyesléssel elfogadtatik.

Tóth Sámuel jegyző egy régebben már tárgyalásra kitűzött indítványt olvas föl, mely a házasságügy rendezése tárgyában többek által aláírva beadatott.

Beöthy Zsigmond: Már volt szerencsém kijelenteni a nagytiszteletű zsinaton, hogy ez az indítvány közjogi tekintetben rendkívül fontos sággal bír úgy mi reánk reformátusokra nézve, mint az evangélikusokra nézve is. Helyeslem azt, a mit az indítvány mond, hogy bizottság küldessék ki, mely a módus procedendi kidolgozza. Ha ez meg lesz, akkor szerény nézetem az elveken már megállapodván, az evangélikus egyház egyetemesül kellene a dolgot közölnünk, felkérvén őket, hogy ők is hozzájárulván, közös megállapodást hozzunk létre, mely ezután mint olyan, a legközelebbi zsinat elé terjesztetnék. (Helyeslés.)

Molnár Béla: Az idő annyira előrehaladt, hogy nézetem szerint ezen indítványt érdemleges tárgyalásába most már alig bocsátkozhatunk. Én azt hiszem, hogy e zsinat tagjai még nem is cseréltek eszmét e kérdés felett; semmiféle megállapodás e tekintetben létre még nem jött, pedig éppen a mai tárgyalás is meggyőződöttem minket arról,

hogy hasonló kérdésben mennyire szükséges az előzetes megállapodás. (Helyeslés.) Én tehát indítványozom, hogy a most felolvasott javaslat halasztassék holnapra, előzetes megvitatása pedig tüzessék ki a délutáni konferenciára. (Általános helyeslés.)

V a y Miklós báró elnök: E szerint ezen indítvány tárgyalása is a holnap d. e. 10 órakor tartandó ülés napirendjére tűzetik ki. Most pedig az ülést bezárom. Az ülés végződik 2 órakor.

A nagy-becskereki magyar egyház.

Az idegen hitfelekezettek és nemzetiségek között levő s valódi nemzeti misszió teljesíteni hivatott bányai egyházak között alig van egy-egy nevezetesebb és nagyobb fontossággal bíró mint a nagy-becskereki magyar egyház.

Nagy-Becskerek Torontálmegye székhelye, központja levén a tevékenység itt és a környéken minden irányban egyaránt kiterjedhet s végezheti az egyház és annak lelkesze mindazon magasztos hivatást, mit egy bányai egyháznak és lelkesnek tenne kell.

Azonban, hogy ezt tesse, mindenek előtt szükség, hogy az az egyház látható legyen, mert ma még fájdalom láthatatlan. Nincs temploma hol Istent dicsérhetné, nincs paplaka, hol nyugton munkálkodhatnék, s nincs iskolája, hol gyermekeit kiképezhetné. Templomba csak minden második vasárnapon mehetünk, ünnepnapokon soha, és ezért fizetünk 60 frt áruadást ág. hitv. ev. testvéreinknek. A parochia most ide majd amoda vándorol s gyermekeinket a német vagy rác iskolába kell küldetünk kiképzés végett. Ily körülmények között az egyház annak a magas hivatásnak, hogy legyen szent vallásunknak és feltve szeretett nemzetünknek fenntartója és terjesztője meg nem felelhet.

Ugyan kérdeim mit is tehet egy egyház a lelkek nemestésére, ha nincs egy hely a hová rendszeren összegyűjthesse hivat az élő Isten beszéde hallgatása és elsajátítása végett? Mit tehet egy egyház, melynek fia i idegen nemzetiségek és hitfelekezettek említen kénytelenek felőni? Reánk ismernek-e ezek edes anyjokra ha felőnek? Tudnak-e azok ugyanazon eszmékért lelkesülni beválni a meylekért mi tudunk? Bajosan. A tejjel együtt beszívják a vért, neveléssel az eszméket s e kettő összege tevé az embert ha az igeen, idegen az ember maga is.

Ezeket sajnosan látva elhatároztuk, hogy mindent megteszünk, hogy ebből a tehetetlen kintülő helyzetből megszabaduljunk s tegyük azon egyházat láthatóvá, erős várrá, világosító lámpává, mely legyen ott látható élő kinyomata, megmottó paizsa szent vallásunknak s magyar nemzetiségünknek.

Azt mondtuk tegye meg kiki a magáét. S én elkezdtem, a magamét. Felvettem utitáskám s kezembe vettem vándor botom s elindultam testvéreim felkeresésére a czébből, hogy azok szívén kopogtassak, zörgessék a nagy-becskerekiek érdekében s ne szűnjék meg mindaddig míg körülöretre nem indulva szívök meg nem nyílik s kezeiket áldást terjesztőleg nem nyújtják felénk.

Megtettem. Eddig már 24 helyen zörgöttem és jó lélekkel mondhatom, hogy mindenütt a legelőször szivekre, a legújítottabb lelkekre találtam s többet adtak mint a mennyit vártam, többet mint a mennyit reményltem mertem. Erről azonban majd máskor. A zörgéssel most már ide értem. Itt is zörgetek, kérek s én remélem, hogy a zörgetőnek itt is meggyittatik, a kérőnek megadatik.

Debreczen lelkes lakosai! Szent könyvünkben olvastam egy önmagával tehetetlen beteg emberről, ki élethálállal küszködve feküdt az utszélen elhagyatva, s mellette egy pap és egy levita könyörtelen ment el. Nekem úgy tetszik, hogy ez az utszélen

tehetetlenül fekvő, élethálállal küzdő beteg, a nagy-becskereki magyar egyház. Lesz-e oly szivtelen, ki könyörtelen halad el mellette?

Azután említés tétetik szent könyvünkben egy szegény Lázárról, ki egy gazdag ajtánál ül, kivánva meglegedni azzal a morzsálékkal, a mi lehull a gazdag asztaláról. Szeretted kedves hit- és vérrokonaink! úgy tetszik nekem, hogy a nagy-becskereki egyház az a ti ajtótok előtt fekvő s a ti morzsálékokért esdő Lázár. Lesz-e közöttek oly köszívű, a ki megtagadná tőle még a morzsálékokat is?!

Azután olvastam a bibliai Eszterről, hogy midőn látta a közeljövőben a hit- és vérrokonaira váró veszedelmet, így kiáltott fel: „Hogy láthatom a nyavalyát, mely következik az én nemzetiségemre, hogy láthatom, mondom, az én atyámfiamnak veszedelmeket? ...” lesz-e közöttek, ki közönyösen megindult sziv és könyvelábadt szemek nélkül nézheti nemzete nyavalyáját, a nemzetére jövő veszedelmet?!

En nem nézhettem közönyvel, nem, megindult sziv nélkül, életem adom megmentésükre.

Ti, nagyon sok közöletek ezt nem teheti, de megtehetitek azt, a mit én nem tehetek; adhattok a ti feleslegtekből! ... Lesz-e valaki, a ki ezt megtagadja?!

Ugy tetszik nekem, mintha hallanám ajkatokról egyköttesen hangzani ama szavakat, miket egykor Brutus fülebe hangoztatott a római nép: „Senki nincsen, Brutus! bizonyára senki! ...”

Szalay József, nagy-becskereki lelkipásztor.

A kir táblák szétosztása.

Az igazságügyminiszter felhívására a kir. semmitőszék, a kir. legfőbb ítélőszék, a budapesti és a marosvásárhelyi kir. ítélő-tábla elnöke betértesztette véleményes javaslatát a kir. ítélőtáblák decentralizálása tárgyában. — E javaslatok a miniszter e három kérdése körül forognak:

1. Egyáltalán szükséges és időszerű-e a kir. ítélőtáblákat decentralizálni? 2. Ha igen: hány kir. ítélőtábla szerveztessék? 3. Mely városok legalkalmasabbak székhelyekül?

A beadott 4 javaslat az első kérdépontra nézve egyhangulag megegyez arra nézve, hogy a kir. táblák decentralizálása indokolt és szükséges. — A második kérdésre nézve már eltérők a főbb bíróságok elnökeinek véleményei: kettő közülük tiz, egy közülük tizenkét és egy pedig tizenöt tábla szerveztessék óhajtja.

Legelőször a vélemények a szervezendő kir. táblák székhelyeire vonatkoznak. A négy javaslat e városokra nézve megegyez: Budapest Maros-Vásárhely, Szeged, Pécs és Pozsony; ezeken kívül szóba hozatott Győr, Sopron, N.-Kanisza, Kassa, Eperjes, Miskolcz, Temesvár, Arad, Kolozsvár, Debreczen, Nagy-Várad és Székeshelyvár. Ezek közül Nagy-Kanisza, Miskolczot, Kolozsvárt és Székeshelyvárt csak egy-egy javaslat hozta szóba. Legelőször indokolt csoportosulnak Kassa és Eperjes, Debreczen és Nagyvárad, valamint Győr és Sopron közt.

Az egyes javaslatok igen nagy körültekintéssel készültek és pontosan számadatok mutatják a javaslatban, hogy egy-egy kerületi kir. tábla hatósága alá mily nagy terület, hány első foyamodású, törvényszékkel és mennyi lélek-számmal tartozék.

Végül a négy javaslat közül három egész Erdélyre nézve csak egy kir. táblát óhajt; a jelenlegi Marosvásárhelyt.

Külföld.

— A német trónbeszéd. A német birodalmi gyűlés megnyitáán mintegy 200 képviselő

selő volt jelen. Bismarck herceg, a szövetség tanács élén jelent meg és a lepellet borított trón balján foglalt állást. A kanצלár bejelenté a császár sajnálatát a felett, hogy rosszullette miatt nem nyithatja meg személyesen a birodalmi gyűlést, felolvasta azután a császár trónbeszédét és megnyitották nyilván a birodalmi gyűlést. A jelenlevők háromszoros „Hoch“-t kiáltottak a császárra.

A trónbeszéd a tisztán Németország ügyeit illető részletek után így hangzik: „Örömet okoz nekünk, ha a legteljesebb megelégedéssel nyilatkozhatunk külföldi politikánk helyzetéről. Ha ellentétben többféle jóslatokkal és aggodalmakkal, a legutóbbi 10 év alatt a béke áldásait Németország részére megtartottuk, ez évek egyikében se tekintettünk oly bizalommal e jótétemény további fenntartása iránt a jövőbe, mint a mostaniban. A találkozások, melyek Gasteinban köztünk és Ausztria császára és Magyarország királya közt, és Danzigban köztünk és Oroszország czárja közt végbement, azonban benső személyes és politikai viszony kifejezése, mely minket a velünk oly barátságos labon állal uralkodókkal és Németországot a két hatalmas szomszédbirodalmakkal egybeköt. A kölcsönös bizalom által alkotott eme viszony a legjobb biztosítékot képezi a béke fenntartására, melyre a három császári udvar politikájára, teljes egyetértésben, irányul. Arra, hogy a közös békepolitika sikeres lesz, annál bizonyosabban építhetünk, mert viszonyaink a többi hatalmakkal is a legbarátságosabbak. A német politika békeszerető törekvéseibe vetett hit az összes nemzeteknél gyökeret vert, melyet apólni és igazolni, Isten és a német haza előtt, legelőbb kötelességünknek tartjuk!”

— Az olasz szenátus és a képviselőház újra megkezdik munkájukat. A szenátusba Depretis előterjeszté a Credit Foncier-ra vonatkozó törvény megváltoztatásáról szóló javaslatot. A képviselőházban a következők interpellációt jelentettek be: Ruspoli interpellál a temetési ünnepélynél történtek miatt, Masarri a Tunis és Egyiptomra vonatkozó okmányok közlését végezt és a Giuletti-féle expedíció lezárásáról ügyben. Depretis kormányelnök holnap fogja megmondani, vajjon és mikor fog válaszolni. Mancini külügyér kijelenti hogy a zold-könyvet az Egyiptomra vonatkozó okmányokkal néhány nap múlva osztatja ki a többi okmányokat is közölni fogja, mielőtt az illető tárgyalások véget érnek. Ezután megkezdtek költségvetési vitát.

Színház.

„A Proletárok.” Csütörtökön Csiky G. nagyhírszínműve a „Proletárok” került színpadra édenyben először.

Öszintén megvalljuk, hogy nem sok vá rakozással néztünk ez előadás elő „mert” mutt évi társulatnak ez egyik legsikerültebb előadott darabja volt, s most annál nagyobb örömmel konstatajuk a feltétlen sikert, mit a tegnapielő előadással arattak színészeink.

Szedervári Kamillának nagy és nehéz szerepét látuk kitűnő alakításban Prielle és Töröké asszonyoktól s igazán nehéz munkát végzett Krecsányi Sarolta ki operetta primadonna létere e szerep eljátszására vállalkozott. A vállalkozás jól sikerült, s a mérvessző minden várakozást felül múlt. Ugy játszta el szerepét, hogy semmi kívánni való sem hagyott fenn, s több oly hatalmas mozzanatot adott, mely nemcsak egy operetta primadonnának, de e szakmákörben már nevet kivívott művésznőnek is becsületére vált volna. Gratulálunk Krecsányi Saroltának az előadás színművésznőnek.

Kissné csak némely helyen volt jó. An idulatok kitöréseivel ismét álpáthozhat hasonlított. A férfiak közül Somló olyan Darvas Károly volt, a milyen nemzeti színpadon megállhatott volna. Szébben melegebben még szerelmes színész nem játszott színpadunkon.

Erzsébet napján.

Emléklap.

A világtörténelem fényes betűkkel jegyezte e dicső nevet elévülhetetlen ércslapjára. Alig van európai állam mely büszke trónjain nem látott volna egy vagy több Erzsébetet nem is említve a vallási kegyeletet, mely e dicsstélyes nevet szent Erzsébetnek keresztelő Szt.-János anyjának nevében megörökítette.

Ámde én tulajdonképen nem annyira Erzsébetről mint inkább: Erzsikéről és pedig szívem Erzsikéről akarok és alkalommal megemlékezni, ki gondolataim, érzelmeim és tetteim fölött mint királynő, mint szent, mint Istennő egyaránt uralkodik.

Erzsike napja, az én egyetlenegy ünnepnapom, veres betűkkel van jegyezve, szívem naptárába. Nincs szó a szótárban, nincs ének hangszere, madárdallam mely szebb és zengesebb hangot adna testi lelki szerveimnek, mint szerelmem: e háromtagu — Erzsike.

Már gyermekkoromban is rendkívüli tetszett nekem e dallamos név, és ifju koromban már nem is tetszett más név mint ez az egyetlenegy oly büvönatalom környező azt. Elég csudálatos, elég különös de még is való

Erzsike volt nálam a jónak szépek nemesnek és magasztosnak összefoglalója. Az volt ideálom jövőm zenéje és regénye, lelki tápom a jelenben és zöld reményem a jövőben.

Nem vagyok e város szülőltje, nem állott itt bölcsőm, de itt lelem halálomat. Mint ismeretlen ifju kerültem a debreczeni főiskolába és készen lettem volna inkább eltagadni szülő

helyemet, mint e büszke nemes várost. Annyira megszerettem azt, annyira sejtettem, hogy a sok gyönyörű Erzsike közt, melyekkel e város méltán dicsekedhetik egy lesz bizonyára a dus lombzatok koronája, ki kimagasolván a társnői sorából lángra gulyaszta fegyokny szívetem és az első szerelem színmézt csepegteti forró keblemben.

Dicső a nap, dicső az óra mely legelőször látni engedett téged imádot Erzsikém. Vagy 10 évvel ezelőtt történt hogy mint fiatal alig pelyhes ajku fiatal ember Debreczen város utczáiban különös előzeretettel pedig a Czegléd-utcán végig sétálgattam. Nem tagadhatom immár, hogy fűrkésző szemem egy kapu ajtajára voltak irányozva mely ifju pezsgő véremet mindannyiszor derekasan felvillanyozta a hányszor onnan azok a gyönyörű kis leányok a jövőndő öröm és boldogság reményei könyvekkel és táskákkal megrakva fűrgén kiugrándoztak. A leánykákat mindig szerettem, most is szeretem, de legjobban a 12 éven fölülieket. Természetes tehát, hogy a feisebb osztálybelihez inkább vonzódom azokat a meddig csak lehetett el-elkísérgettem, szememet legelőtérőn ártatlan szép arcaikon és figyelemmel lesve edes kedves csevegéseiket. A kedves kicsikék annyira szoktak már alkalmatlan-kodásomhoz, hogy ez nekik már fel sem tűnt és nem egyszer történt hogy velők bizalmasan társalogtam. Csak egyetlenegy volt közülök, ki meglehetősen távoiságban tartotta magát, bár ahhoz leginkább szerettem volna közeledni.

Egy sugár alak, szöke hajjal buolya kék szemmel és rendkívül értelmes arckifejezéssel haladt el, a többiek mellett, kire a többiek úgy hallgattak mint egy orakulomra. És ha

társnőinek tréfás beszédeire mosolyogni kezdett, úgy tetszett nekem mintha a nap kibújt volna a felhők mögül felvidítva a látóteret, melegelet és életet árasztva az egész környezetre.

Végzetesebb volt azonban egész létemre a következő jelenet mely kitörölhetetlenül véssződt emlékezetembe. Egy alkalommal midőn szokott sétámat leánykám társaságában folytattam, hirtelenl éies siklást hallottam mintha kicsikém egyike véletlenül zöld békára lépett volna.

A czegléd-utczába nyíló csapó-utca sarkán egy vigyázatlan cseléd kíséretében sétáló kis fucska akarván áthaladni, egy gyorsan robogó kocsis annyira közeliedett hozzá, hogy az menthetetlenül veszve látszott, midőn Erzsike ama szép szöke leányka, ki szívetem rég meghódította, hirtelenl ott termett, könyveit eldobá és a végveszélyben forgó kis fucskát gyengéd kezeivel erősen megragadta és a mellett levő közöretre állította. Maga a védő angyal pedig abban a perczen megmielőtt e csudával határos gyors elszántágot megfogni és bámulattunktól felocsudni képesek lettünk volna — angyalok módjára — nyomtalanul eltűnt, nem várva a hála és bámulat őszinte nyilatkozatait.

Ha sohassem érdeklődtem volna e gyönyörű leányka iránt e percőtől fogva szívefem fogadtam volna, mint szerelmem legméltóbb tárgyát, leborultam volna előtte, mint Istennő előtt imádván benne nemes szívet és bátor lelkét.

A mi ezután történt az legszomorubb napjaim keretébe tartozik. Erzsikét nem látam többé, legalább a következő években nem! Még ugyan azon nap levél érkezett szüleimtől, mely rögtön hazajövetelemet sürgeté. Szüleim,

lik eddig falu helyen laktak a fővárosba költöztek hová sebbzett szívről követnem kellett mert véleményök szerint ott sikeresebben végezhetem tanulmányaimat.

Miként a katona a csata m sején bátrabb elszántabb és lelkesültebb ha hon' hagyott és hön szeretett kedvesére gondol, kit az életben még látni és szívéhez szorítani remél, úgy én is tanulmányaimat lépést tartottam a legjobbakkal. Méltó akartam lenni hozzá, fel akartam emelkedni feléje és vele akartam életem pályáját dicsően befutni.

A végzet ezt másképen határozta. Midőn szüleim által Budapestre hivatam, ellenállhatatlan vágyat éreztem, őt ismét láthatni. Mint-hogy azonban a körülmények azt sehogy sem engedik, legalább arcképehez akartam jutni. Összekötteéseimmél fogva ez sikerült is és arcképe ott ragyogott albumomban — egyedül — mint képe uralkodott szíveimben, szobámba lépve mindig legelőször tekintetem albumomba azután csak könyveimbe. Arcképe hátlapján költeményben megénekeltem ama hős tettet, melyet szívem bálványa utasodam előtt napján azután a kis fucskával cselekedett és mely engem örök időkre elválhatlanul hozzá bilincsel.

Egyszer csak azt vettem észre, hogy arcképe eltűnt. Ezt bajlólatnak kellett tartanom. Szereshettem volna ugyan más képet helyette de éreztem hogy ez nem bírna azonnal, mielyel a régi kép szíveim érzelméből fakadt eredeti költeményvel birt. Irólom a plagiátumot. A rajzban mindaddig lassan haladtam és arcképeket egyáltalában nem rajzoltam soha. Képzhető tehát tanárom

mint ez este Somló. — Utána múlt elismerés illeti Németh minden tekintetben korrekta és összesen alakított Timotját. — ugyazintén E ő r y Tulipán szabóját, mely többször élénk megkacagattatta a közönséget. Eőyre nézve ismételve figyelmeztetjük az igazgató-ágot, hogy így s ehhez hasonló szerepkörben működtesse őt, mert csak az előadások sikereit teszi próbára, midőn őt szalen szerelmes szerepekben is szerepelteti. A derék művészek, kiros bűszkék vagyunk, hogy a miénk, nem nagy szolgálatot tesz az igazgatóság, ha salon darabokban lehetetleníteni igyekszik.

A többi szereplők többé kevésbé szintén elismerték az est sikerét.

Telt ház.

Napi hírek.

— A debreczeni reformatus egyháztanács f. hó 21-én d. u. 3 órakor gazdasági ülést tart.

— Városi rendes közgyűlés fog tartani f. hó 24-én azaz esütörtökön délelőtt 9 órakor a városháza nagy tanácstermében.

— Honvéd katonai szemle tartott ma s úgy halljuk hogy a tartalékosok meglehetősen szép számmal jelentkeztek.

— Esküvő. Fényes esküvő volt ma ismét városunkban. R i c k i Antal tartalékos huszárhadnagy városunk egyik ifju földbirtokosa vezette oltárhoz S e s z t i n a Lajos nagykereskedő kedves leányát P i r o s k a kisaasszonyt. Hosszu zavartalan boldogságot kívánunk az ifju párnak.

— Válasz egy nyílt kérdésre. Dr. Szász Béla egyetemi tanár és zsinati képviselő úrtól a következő sorokat vettük: Előttém ismeretlen Győry József ur a „Debr. Ellenőr” idei 226. számában azt kérdi dr. Sz. B. egyetemi tanártól és zsinati képviselőtől — hivatkozva egyik zsinati nyilatkozatára — hogy állami egyetemeken a bölcsészeti tanfolyam mikor emeltetett volna négy évre? Miután a ref. zsinaton én említettem föl, hogy a philosophiai cursus egyetemeken négy évből áll s azután én vagyok az a dr. Sz. B. zsinati képviselő, a ki egyetemi tanár is vagyok: tehát ime az adatok: A m. kir. egyetemek mellett (s tehát a bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi karral, illetőleg evvel és a mennyiség-terme szettudományi karral kapcsolatban) főnálló középiskolai tanárképzők tanfolyamát a m. k. vallás és közokt. miniszter ur 1880. évi 17396. számú rendeletével emelte négy, illetőleg — a gyakorlati évről — öt évi időtartamra; a bölcsészettudori szigorlatok letevésének előfeltételül pedig a négy egyetemi tanáréval egyező és ezt ugyanaz a miniszter ur idei 27623. számú rendeletével állapította meg. Kérem a t. szerkesztő urat, juttassa az adatokat a felvilágosítást kérő ur tudomására, maradván, Debreczen, 1881. nov. 18. Teljes bizslettel Szász Béla.

— Színházi műsor. Hétfő: „A két pisztoly” népszínmű, kedd: „A hercegasszony” operette (Halmayné jutalomjátéka), szerda: „Fernande” színmű Sardoutól, csütörtök: „Az új háziur” bohózat, péntek és szombat: „Giroflé-Girofla” operette, vasárnap: „Gazdúrunk felesége” népszínmű először.

— Adakozások a főiskolai tápintézet javára. A közelebbi múlt napokban eszközölt segélygyűjtés eredménye következő volt: I. Készpénzben: a) a tápintézet javára 562 frt 8 kr., (mult évben 506 frt 37 kr.) b) a szegény tanulók részére 157 frt 76 kr., (mult évben 144 frt. 97 kr. II. Terményekben: a) kétszeres élet 18 köböl 1 véka, (tavaly 12 köb. 2 1/2 v.) b) csütengeri 62 véka (tavaly 77 véka.) c) kőtestengeri 945 kötés, (tavaly 1285 kötés.) d) vegyes élet 6 véka, (tavaly 4 véka.) e) burgonya 1 véka, (tavaly 2 véka) f) paszuly 1/4 véka. — A mult évhez mérve tehát az idei gyűjtés eredménye öröndetes emelkedést mutat. Ha lehet még venni, hogy némelyek hon nem találtatván, később szokták beküldeni

múltó caudálkozását midőn egyszerre az arczkép rajzolásának szenteltem minden időmet.

Szorgalmam és tehetőségem bámulatra ragada és néhány hét múlva képes voltam imádtottam vonásait oly hiven lemásolni mint azok lelkemben éltek.

Ott állott előttem elevenen az én imádtott Erzsikém gyengéd kezével és hősies bizántsággal egy életveszélyben forgó kis fiacskát átkarolva.

Befejezvéni tanulmányaimat berendeztem magamat hivatásomhoz képest. A szerencse mindenben kedvezni látszott. Ő a tied lesz utógtagam magamban minden sikeres működésemnél. Feltárom előtte szívemet s lehetetlen hogy ennyi szerelem őt bidegen hagyja.

Elbucuztam a fővárostól eljöttem Debreczenbe; de őt, mint boldog menyasszonyt másnak karjaiban találtam. Egy debreczeni tanár vezette őt oltárhoz. És Erzsike! A gyengéd bimbó immár mint felvirágozott rózsá díszlett előttem szememben az ég minden boldogsága lerajzolta. Ha most feshetnem volna közre a pillanatban, mint sajátomat elhozzalósítanám Rubens hírnevét. Elváltunk. Ott hagytam kedvelt városomat, ott hagytam nyugalmat, de azért Erzsébet napján nem találok magamat egyébut mint szülő városában.

Az Erzsiké híres városában, végig sétálgtatván utczájában, ott háza melynek külsőbe előttem bökke zárva marad.

Anonymous.

kegyes adományait; miket is annak idejében nyilvánosan nyugtázní el nem mulasztandjuk. Fogadják Debreczen város lelkes polgárai e jelentékeny adományokért az ifjuság nevében a főiskolai igazgatóság leghálásabb elismerését, legforróbb köszönetét. Adja meg a Gondviselés e nemes város minden polgárait jókedvvel, bőséggel, hogy a jövőben még nagyobb mérvűleg adakozhassanak emberiségi czélokra. Oh, vajha a vidéki egyházközösségekben is, ha nem épen hasonló irányban, de csak megközelítő módon történék segélygyűjtés a főiskolai tápintézet gyarapítására; az erők tömörítése, egyesítése által minő fényes eredményeket lehetne elérni! Pedig a tápintézet jótéteményét legnagyobb részben épen vidékről bejött szükölködő tanulók élvezik. Ha az egyházkerületünkben levő hatodfél száznál többre menő, kisebb-nagyobb többi egyházközösségekben, a némely buzgóbbak által évenként beküldetni szokott, mintegy 300 frtnyi segély helyett — nem több, csak mintegy öt annyi jönne be, mint magából Debreczenből a tápintézet segélyezésére összegyűl: akkor a már meglévő alapokat is hozzászámítva, elérnök azt, hogy főiskolánk, kivált alsóbb tanulói között, nem volna annyi éhező. Pedig csak akarni kell, csak a módját kell megtalálni, mint a Columbus tojása felállításá módjánál s szép eredmény koszoruzná a nemes buzgólkodást. Bár ugy lenne!!! — A főiskolai igazgatóság.

— Halmayné jutalomjáték előadása lesz a jövő hét egyik legérdekesebb színházi estje Halmayné a közönség méltó kedvence, ki szép csengő hangjával még minden fellépténél zajos elősmérésnek volt részese. A közönség kedden este bizonytal sietni fog kedvenczet az általa szerzett élvezetekért tömeges megjelenése által megjutalmazni.

— A helybeli „nőtlen urak” s a cs. kir. hadsereg és a m. kir. honvédség itt állomásozó nőtlen tisztjei által f. hó 20-én azaz pénteken a „Korona” termében társas estély rendeztetik. Kezdeté 8 órakor lesz.

— Erős télre van kilátás. A csillagászok legalább ilyet jövendőlinek. Ezzel azonban még nincs szoros okozati összefüggésben a beteljesedés. Sokkal határozottabb érvényűek a természet utmutatásai. Ezek pedig kétségkívül odairányulnak, hogy a jövő tél szigorú és hosszú is lesz. Az egerek már eleve megérezték a kökövetkező nyarur időket, a mennyiben a lakott helyekre kezdenek menekülni. Tanyai épületek és falusi házak egyaránt el vannak általuk lepve. Különösen a Sárrét és Ermellék egyes községeiben nagy a panasz e kártékony állatok ellen. Más oldalról azonban, mintha az ősz vigasztalni akarna bennünket az elmult keserves napokért. Szép derült napjaink vannak, melyeket elvéve vált fel egy-egy borongó. — A hőmérséklet is meglehetősen enyhe, még az éjszakák sem igen hoznak fagyokat. Ennek pedig főleg a gazdák örülhetnek. A takaró nélküli vetések így talán még lesznek óva a kifagyástól.

— A szökött katona elfogva. Ilyés J. rab katona, ki a mult héten a katonai fegyházból oly furfangos módon megszökött s kinek megszökése a szerencsétlen profoszt az öngyilkosságra vitte, — elfogott, — s most erős zár alatt várja újabb büntetését.

— Közbojlt akadályok miatt a hirdett De n r e m o n t fele hangverseny elmarad. A kiváltott jegyek ifj. Csáthy Károly urnál visszaváltataak.

— Varga János, köz- és váltó-üggyvéd, az „Arad és Vidéke” volt szerkesztője, ki az irodalom terén is ismert nevet vívott ki magának, s egy t b e s z e l e s e i, mint színműveit sikert arattak, tegnapi délután elhunyt. (Varga János 1844-ben született Szegeden) — Béke lengyei hamvai felett!

— Csiky Gergely kilépett a papirendből. A „F. L.” szerkesztősége tegnapi Bécából, hol most Csiky a „Hotel Metropole”-ban új színművet ír, következő sorokat kapta tőle: Hivatalosan tudósítottam püspökömet, hogy az egyházi rendből kiléptem. Nincs e lépésre eddigelő egyéb indokom, minthogy kizárólag a drámaírodalomnak és a színpadnak élhesek, a miben eddig egyházi állásom sokféle-kör korlátolt. Ez utóbbinak némi magyarázatul a lap megjegyzi, hogy noha Csiky Gergely a fővárosba telepedése óta a magánéletben mindig szem előtt tartá állásának komoly követelését, mégis sokszor és sokféle-kép hallotta, hogy egyházi körökben nem látják szivesen színirő működését, például, hogy bohózatokat ír, a színpadon a zajos hívásokra utóbbi időben megjelentetett sat. Kérésükön kívül e töprengéseket kívánta most megpünetetni, midőn az egyházi rendből kilépett.

— Sarah Bernhardt a fővárosból Lembergbe utazott. Megígérte, hogy januárban, ha ismét Bécsbe jön, lerándul Budapestre, sőt Kolozsvarra is. Egy lapársunk szerint a négy Sarah est a népszínházban 37,740 frtot jövedelmezett. Ebből a művész a maga és társulata részére 40,000 frankot kapott; a népszínház igazgatójának és a népszínház alapnak mintegy 19,000 frt marad, és pedig az alapnak 3000 frt, Evva urnak 16,000 frt.

— A várpalota rablógylkos Hozster, mióta a veszprémi törvényszék börtönében ül, ismételen szembeállított a Várpalotán meg mindig culyos beteg fekvő Gold család tagjaival. A gyilkos e czéltől erős fedezet alatt Várpalotára kísértetett, hol a szembeállítás a vizsgálo bíró jelenlétében történt. Goldné s az életben maradt szobaleány ezuttal is határozottan Hozstert jelölték meg, mint a gyilkosok egyikét, de ez megmaradt továbbra is konok tagadás mellett. A börtönben igen

csendesesen viseli magát, s hogy lelkifurdalások sem gyötirik, bizonyítja roppant étvágya, melyet meg a „dupla portió” sem képes teljesen kielégíteni.

— Kütünő ermelléki befőttek őszibarack, cseresznye, meg, ringlót, kökény szilva és dinnyehéj, nagy mennyiségben kapható: Széchenyi-utca 1814. sz. a.

— Kaufman és Simon hamburgi czégnak lapunk mai számában levő hirdetésére különösen felhívjuk a közönség figyelmét. Oly eredeti sorsjegyekről van itt szó, a melyeknek sorsolása oly gazdagon van fönyerményekkel ellátva, hogy abban nálunk is élénk részvétel remélhető. Ezen vállalat teljes hittel érdemel, a mennyiben mellette a legjobb állami kezesség s a nevezett háznak számos nyერemény pontos kiizetése körül teljesített szigorú eljárása szól.

Időjárás november 19.

Európában: A depresszió (755—756) a kontinens keleti, a nagy légnomás (765—766) annak nyugati részében van. Az idő nyugatias, északon viharos szeleknél borus, esővel.

Hazánkban: Nyugatias mérsékelt szeleknél a hőmérsék déleltekben alább, északnyugaton felebb száll. A légnomás kissébbedett. Az idő borus, ködös, esővel. Aradon dér volt.

Kilátás a jövő időre: Hazánkban kevés helyi kivétellel, felhős, borus időt várhatni, helyenkint csapadékkal.

Közgazdaság.

A budapesti terménycsarnok távsürgönye. Budapest, nov. 18.

A gabonatözsde ma lanyha irányzat uralkodott. Buzát mérsékeltén kínálták, vételkedv nem igen volt s ekképen a forgalom mintegy 12,000 métermázsára szorított, mely gyengén tartott árak mellett adatott el. Kivitelre két rakomány szerb búzát vittek el a piacról.

Legmagasabb ár gyanánt fizettetett 76.5 k. tiszavidéki búzáért 12.65 frt, legkisebb ár gyanánt pedig 75 k. szerb búzáért 11.42 1/2 forint.

Hivatalosan jegyztetett: Szokványbuza tavaszra 12.37—12.40.

Bánási tengeri május—juniusra 1882. 7.13—7.15.

Szokvány zab tavaszra 8.32—8.35.

Közhányal sertésüzlet.

A sertéskereskedelmi csarnok távirati jelentése. — nov. 18.

Az üzlet változatlan. Magyar öreg nehéz 56 kr., fiatal nehéz 57—58 kr., közép 57 1/2—58 kr., könnyű 57 krajczár, — szedett közép 52—54 kr., könnyű 52—54 kr. Romániai bakonyi közép 57—57 1/2 kr. átmeneti, könnyű 57—57 1/2 kr. átmeneti, eredeti nehéz 53—54 kr. átmeneti, könnyű 51—53 kr. átmeneti, szerbiai nehéz 57 1/2, kr. átmeneti, közép 53—57 kr. átmeneti, könnyű 54—55 kr. átmeneti.

A víz a baromfi-hizlalásban igen fontos tényezőt képez, mégis gyakran nem adnak az apró marhának friss tiszta vizet. A tyuk reggel legelőzör is iszik, s napjában ezt 15—20-szor ismétli, közönségen melegbe, ha pedig elég tiszta vízhez nem juthat, az egész baromfi-udvar betegségeknek lesz áldoztatva. A tyuk cholera mindvalószínűség szerint oly víz által idéztetik elő, — a mely istálóból vagy emésztő gödörből beszívargó folyadék által meg — van fertőztetve. Az igen hideg víz lehűti az állatot és emésztelenséget idéz elő, a légymelleg víz pedig nyáron nem frissíti fel az állatot.

A hóvizről azt állítják, hogy ez oly gyorsan lesoványítja az állatot, mint az erős hasmenés, ez azonban bebizonyítva nincs. Nyáron legjobb lenne a baromfi udvaron egy friss tiszta vízből álló patakot keresztül vezetni, télen pedig kissé felmelegítve kellene a vizet adni. V rossz vizet a felforralás gyakran megjavítja, s ha valahol cholera vagy hasmenés lép fel, az ivó vizet mindig fel kell forralni.

A vizben sok orvosságot is lehet a tyukoknak beadni. A viztartó edényt gyakran ki kell tisztogatni és a vizet gyakran változtatni.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. (A Magyar távirati iroda eredeti sűrgönyei.)

Budapest, nov. 19. (Érk. d. u. 2 ó) A királyné névünnepe alkalmából a budai vártemplomban a miniszterek, képviselők, polgári és katonai hatóságok jelenlétében ünnepléses istentisztelet tartott.

Bécs, nov. 19. (Érk. d. u. 2 ó.) A magyar delegáció tegnapi zárulésán Szlávy jelenti, hogy ő felsége a delegáció határozatait szentesítette. Egyszersmind köszönetet mond ő felsége nevében a bizottság munkálkodásáért és a közös kormány nevében a bizalom és támogatásért, melyben a delegáció által részessítettett. H a y n a l d elnök köszönetet szavaz a minisztereknek működésükért. Ezután a szentesített határozatok felolvasása után elnök hosszabb beszédben mond köszönetet tisztársainak támogatásáért s a bizottság tagjainak a bizalomáért, melyben részesítették. Beszédét a király életésével végzi, mely

hosszas lelkes éljenzéssel fog adtatott. Végül Zichy Ferencz gr. a bizottság nevében szavaz köszönetet az elnöknek. A jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés bezárattott.

Szászrégen, nov. 19. (Érk. d. u. 2 ó.) Erzsébet királyné névünnepe előestélyén Görgény községe és a kastély fényesen kivilágtattott. — Este hét órakor az egész nagy udvart a fáklások serege fogta körül az udvaron osztrák- és nagy magyar nemzeti lobogók, a kastély tornyán transparent, a diszkapun pedig fényes szövétnek hirdették királynékné névünnepeit Ő fenségeik az ebédő ablakából szemlélték a fényes világitást. — Mitrowszky gróf, helyettes udvarmester a kastély udvarán ő fenségeik nevében köszönetet mondott a meglepő ünneplés rendezéséért; ma reggel félnyolczkor a kastély kápolnájában ünnepléses istentisztelet volt, nyolczkor indult a trónörökös az utolsó napi vadászatra.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

II. bérlet. 20. szám. Vasárnap, nov. 20-án adatik:

A tékozló. Látványos színmű 3 szakaszban.

Felelős szerkesztő: Kutasi Imre. Főszerkesztő: Vértesi Arnold.

Kitünő hazai borok.

TELEKY KÁROLY gróf marosujvári pinczéből

valók.

- 1 üveg 1875-ki Riesling . . . 90 kr.
- 1 üveg 1875-ki Riesling . . . 95 kr.
- 1 üveg 1872-ki Muskutály 1 frt — kr.
- 1 üveg 1874-ki Tramini 1 frt — kr.
- 1 üveg 1875 ki Semillon 1 frt 10 kr.
- 1 üveg 1875-ki Chateau 1 frt 15 kr.

egyedüli raktár Debreczenben

KRAICZ GYULA, norinbergi- és diszműriker kereskedés Debreczenben piacz-utca, „Bika”-szállodával szemben.

Résztevesre való meghívás! A HAMBURG-ÁLLAM által garantizott nagy pénzkiosorolásra, a melyben néhány hónap lefolyása alatt

9 millió 140,340 márka

bizonyosan nyerhető. Az új, 7 osztályba sorozott játéktér 100,000 sorsjegy között 50,800 nyерeményt tartalmaz és pedig

400,000 márka

különösen pedig:	
1 nyer. 250,000 márka	3 nyer. 8000 márka
1 " 150,000 " "	5 " 6000 " "
1 " 100,000 " "	55 " 5000 " "
1 " 60,000 " "	5 " 4000 " "
1 " 50,000 " "	109 " 3000 " "
2 " 40,000 " "	212 " 2000 " "
1 " 30,000 " "	10 " 1500 " "
1 " 25,000 " "	1 " 1200 " "
1 " 20,000 " "	538 " 1000 " "
1 " 15,000 " "	1074 " 500 " "
1 " 12,000 " "	100 " 300 " "
23 " 10,000 " "	29115 " 188 " "

A nyерeményhuzások tervszerűleg vannak megállapítva.

Ezen nagy és legközelebbi huzáshoz 1 egész eredeti sorsjegy 6 márka, vagy 3 frt 50 kr. o. é.; egy fél eredeti sorsjegy 3 márka, vagy 1 frt 75 kr. o. é.; egy negyed sorsjegy 1 1/2 márka, vagy 90 kr. o. é. kaphatók.

E sorsjegyek a megfelelő összeg beküldése ellenében a legtovább eső helyekre bérmentve küldetnek meg. Kis összegek levéljegyek beküldésével is egyenlíthetők ki. A STEINDECKER-féle czég rövid idő alatt 125,000, 80,000, több 30,000, 20,000 és 10,000 márka nyерeményt fizetett ki és igen sok család boldogításához járult.

Egy ily, a legszilárdabb alapokra fektetett vállalatnál előreláthatólag mindenütt a legelőkebb részvétre lehet bizton számítani s ez oknál fogva kérnök, hogy minden megbízásoknak eleget tehethi képesek lehessünk, hozzánk a megrendeléseket minél előbb, de mindenesetre f. évi november 15-ike előtt beküldeni.

A nyерemények kifizetése az állam kezessége mellett azonnal eszközöltetik és azok megköldeés, összeköttetésimmél fogva, bárholva is teljesíthetők.

A megrendeléseket azonnal, mindenesetre azonban még

ez év november hó 30-ika előtt az elősmert solid és régen fenálló alantírott czégnél kérem teljesíteni.

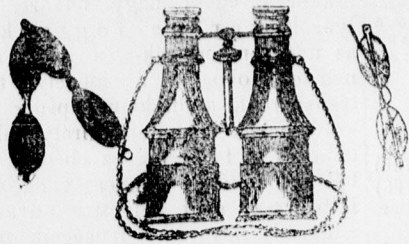
Steindecker József, bank- és váltó-üzlete Hamburgban.

P. S. A fenti czégnel reklamra nem lévén szükség, miután a legszilárdabbak közé tartozik, a mi el is van ismerve.

Színház-látogatók figyelmébe!

Epen most érkezett egy nagy választék

SZÍNHÁZI LÁTCSÖVEKBŐL,

melyek különféle és igen izléses kiállításnak s színtelenítettek.

4 frt 50 krtól feljebb.

Aneroid (Barometer), légsúlymérő bámulatos szép kiállításban 6 frttől feljebb.

SZEMÜVEGEK,

lorgnettek és zwickerek, arany, ezüst, nickel, teknős-béka (eild-krót), szaru, acél stb. fógóval és duplán csiszolt finom üvegektől.

Górcsövek (Mikroszkópok), olvasó üvegek, különféle nagyító lencsékkel, termométer (időjelző) szoba, ablak, fürdő számára, ugyszintén orvosi termométer, valamint minden az optikai szakba vágó tárgyak a legjobb minőségben és lehetőleg olcsó árért kaphatók alantírottánál.

FISCHER JAKAB,

látzerész Debreczenben, főpiact. 1718. szám.

A felüldültek halanyilatkozatai.

Hoff János cs. kir. udv. szállító urnak, kir. kereskedelmi tanácsos, a cs. kir. koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rendek lovagjának, a Hoff János-féle maláta-kivonat feltalálója s egyedüli gyártójának, Európa legtöbb fejedemének udvari szállítója.
Bécs, Gyárhelyiség: Grabenhof, 2. Iroda és gyári-raktár Graben, Bräunerstrasse 8.

Tekintetes ur! Freistadt, 1881. márcz. 21.
Az ön Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi sörének az ön makacs köhögésemet illetőleg igen kitűnő hatása volt s felkérem részemre utánvétel mellett ezen sörből ismét 13 palackkal s 2 zacskó maláta-cukorkát küldeni.
Wanka Tivadar, cs. kir. őrnagy.

Legfelsőbb nyilatkozatok:

I Vilmos német császár: „az ön pompás maláta-kivonata“, Ferencz József osztrák császár: „drommel tünntem önt ki.“ A szász király: „a királynő anyjának igen jót tesz.“ A dán király: „gyógyhatását tapasztaltam.“ A meklenburg-sverini nagyherceg: „elisméremet.“
Olvas! Valamennyi maláta-készítmény egészségem védjeggyel (a feltaláló és legelső készítő Hoff Jánosnak melléke fennálló tejesárad alakban s alatta Hoff János aláírásával) van ellátva. A hol a valódiság ezen jele hiányzik, az a gyártmány mint hamisított visszautasítandó.
Hoff János cs. kir. udv. szállító. Bécs-Graben, Bräunerstrasse 8.
Főraktárak Debreczenben: **Rickl J. Zelmós, Geréby Fülöp és Csanak József** uraknál.
Nagy-Károly: Ujházy István, Nagyvárad: Janky Antal, Nyíregyháza: Korány Imre gyógyszerészeiben.

A lakosztályok desinfectiója!

Fenyőfa-kivonat, mely a használat pillanatában az illető lakosztályt a legkedvesebb fenyő-illattal tölti el. E nemben a legjobb, mert közvetlenül a fenyő fákból veszi eredetét, és annak illatát bírja. Egy üvegcse ára 80 kr.

Azonnali halál

Necrolin által.

Gyökerez kiirtása mindennemű féregnek mint poloskák, balhák, molyok stb. A legyek pedig a Necrolinnek pusztá kigőzölése által azonnali megsemmisülnek.

A Necrolin nem mérges, nincs kellemetlen szaga, nem okoz pecséteket, az egészségnek nem ártalmas. Egy üvegcse 50 kr. (Legalább 2 üveg küldetik el.)

Murolit.

Gyökerez kiirtásul a patkányok, egerek stb. ellen a legmelegebben ajánlható a már 15 év óta óriási sikerrel használt Murolit, mely a nélkül, hogy mérges volna, nevezett állatokat azonnali kiirtja. Egy csomag 50 kr.

Következő különlegességek főraktára:

Gyökér-szappan darabja 35 kr. 3 drb. 1 frt.
Fog-szappan 30 " 6 " 1 frt 50 kr.
Kali Crème 1 üveg 80 kr.
Francia virág-szappan, Ibolya, Mosehuss, Patschouli, Rózsa-szappan darabja 50 kr. 3 darab 1 frt 20 kr.

Nagyan és kicsinyben kapható
E. Soublet,
Bécs, Mölkerbastei 8. sz.

Ki akar 500,000 frankot nyerni?

Mindenki, a ki a Bécsben megjelenő Le Danube Journal francais előfizet, minden további fizetés nélkül és bérmentett ajánlott levél által a **Lotterie Nationale Algerienne sorsjegyet** kapja.

Ezen kisorsolás, melyért a francia kormány felelős, egy millió franknyi sorsjegyet tartalmaz. A főnyeremény 500,000 frank. 3 frt 20 kr. beküldés ellenében azonnal e sorsjegyet, és hat hónapig a „Danube“ küldetik meg.

A „DANUBE“ kladóhivatala.
Bécs, Margarethenstrasse 5.

Hirdetmény.

A debreczeni „Alföldi takarékpénztár“ igazgatósága, ezennel közhírré teszi, hogy a 604, 864, 1025, 1256, 1627, 1702, 1721, 1743, 1785, 1808, 1806, 1810, 1825, 1832, 1842, 1876, 1878, 1910, 1935, 1977, 2016, 2031, 2040, 2041, 2066, 2074, 2123, 2155, 2163, 2185, 2190, 2192, 2252, 2294, 2300, 2313, 2331, 2363, 2365, 2367, 2370, 2376, 2389, 2405, 2415, 2428, számok alatt elzalogosított értéktárgyak, 1881. december hó 15-én délután 3 órakor a pénztár helyiségében (ha addig el nem intéztetnének) közzegyző közbejöttével, nyilvános árverésen elfognak adatul.

Az alföldi takarékpénztár igazgatósága.

Debreczen, 1881. nyomtatott a kisdóltulajdonos Kutasi Imre könyvnyomdájában.

SCHWABZ M. FÉRFI DIVAT-ÜZLETE

kistemplom-bazár épületben 5. sz. a.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy FÉRFI DIVAT-ÜZLETEMET a

őszi és téli idényre

dúsan berendeztem; ajánlom következő czikkeimet különös figyelmébe:

férfi-öltönyök	10 frttől kezdve.
„ felöltők	9.50 krtól
gyermek-öltönyök	3.50
„ felöltők	6 frttől

A raktáron levő divatos gyapjuszövetekből öltönyök mérték után is megrendelhetők, s a legjutányosabb árakon s a legrövidebb idő alatt elkészítettek.

Férfi kalapok a legújabb és kedvelt formákban 2 frttől kezdve. Férfi és gyermek sapkáknak nagy választék, legolcsóbb árban.

LEGUJABB!!!

GALLÉROK és KÉZELŐK!!! kautschukból, hol minden mosás azücségtelenné válik.

Nagy választék férfi-nyakkendőkben a legolcsóbb árban.

Gummi-köpenyek a 10 frt 50 kr.

Esernyők, séta-pálcák, glace- és szarvasbőr-keptyük, nemkülönben mindentéle **UTI ESZKÖZÖK** kaphatók.

Végül ajánlom kitűnő gyártmányu **férfi czipó-raktáramat** igen olcsó árban.

KIS-TEPLOM-BAZÁR 5. sz. a.

VÉGELADÁS.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy közbejött családi körülmény folytán, kényszerítve vagyok e nemes városból rövid idő alatt végkép távozni, minélfogva csak egy hóval ezelőtt berendezett

KÉSZ NŐI FELÖLTŐ-RAKTÁRAMBAN végkiárulást

rendeztem, hol is mindentéle divatu őszi, téli és tavaszi felöltők, köpenyek, női díszítmények kalapok stb. **gyáriáron alól** kaphatók.

Netalánni vállalkozónak, az tizlethelyiséget, valamint az összes raktárt, minden felszerelvényeivel s a kirakatban levő viasz-kabákkal együtt, kedvező feltételek mellett kiadom, illetőleg eladom.

Mély tisztelettel

Ernst Klára,
Kis-templom bazár 6-ik szám.

Száraz tűzifa.

Bükk-, tölgy- és varga-fát a vaspálya udvarban levő **faraktárából**

kitűnő minőségben ajánl **Geréby Fülöp.**

Lincz és Teplözben 1879 ben az ezüst éremmel jutalmazva.

Cs. k. engedélyezett bécsi vízhatlan

egyedüli bőrkenőcs

Russ Károly és társatól.

A magas cs. kir. földmívelési minisztérium részéről megpróbált és a cs. kir. közös-hadseregnek alkalmazásába vett és legjobbnak elismert **bőrkenőcs-szer.**

Csajma, czipó, szija-vatok akármilyen kemények, kergesek, hasadozottak stb. lenyennek is, már egyszeri bekentés után, — s ezért jótállás vállalatik — puhák, ruganyosak, vízhatlanok, fényesen feketék és elromolhatlanok lesznek.

1 próbakuttyával 50 kr. — 1 kuttyával — 1/2 klgm 1 frt. 1 kuttya 1/2 klgm 1 frt 60 kr. 1 kuttya — 1 klgm 3 frt.

E bőrkenőcs egyedül csak a tulajdonosnál kapható: **Russ Károly és társa, Bécs, IV. Apfelgasse N. 6.**

Debreczenben kapható: **Dáné István és Ungár Lajos** üzleteikben.

Nyujtsunk kezét a szerenésének! 400,000 márka

Magyarországi nyujt legjobb esetben a legújabb pénz sorsolás, mely az állam által jóvágytatott és hivatalosított. Az új törvénnyel beosztás abból áll, hogy néhány forintnyal a sorsolásban 50,800 nyeremények 500,000 forintnyal, és a közt ezelőtt 400,000 márkát nyeremény, azonnali pedig

1 nyer. 250,000 m.	1 nyer. 12,000 m.
1 " 150,000 m.	23 " 4,000 m.
1 " 100,000 m.	3 " 800 m.
1 " 60,000 m.	55 " 500 m.
1 " 50,000 m.	109 " 300 m.
2 " 40,000 m.	212 " 200 m.
3 " 30,000 m.	533 " 100 m.
4 " 25,000 m.	1,974 " 50 m.
1 " 20,000 m.	29,115 " 18 m.
7 " 15,000 m.	sat. sat.

már meg van állapítva.

E nagy, az állam által hivatalosított pénz sorsolás 400,000 márkát nyeremény, azonnali pedig 1 egész eredeti sorsjegyet csak 6 márka vagy 3 1/2 frt a 1 fél " 3 " 1 1/2 " 90 kr. — 1 negyed " 1/4 " 90 kr. — Minden megrendeléshez 2 ösreg beküldés vagy posta befizetés mellett azonnali felvételűk, és mindenütt állnak egy az állam ezülszolgálati hivatali eredeti sorsjegyet kap. Megrendeléshez, melyeknél az alatt látható megrendelési ívet használni kellik, a szükséges leveleket, melyeknél a sorsolás hivatalosított és hivatalosított. A nyertesek kifizetéséig mindenkor pontosan állásbistósíték mellett tartandó, és vagy követelendő bekielölés vagy kérelemre megrendelőinknek azonnali kifizetésük. Magyarországi nagyobb postapostánál utalványozható. Hátunkat mindenkor kedvelve a szerenés, és megrendelőinknek már sokszor nagy nyereményeket hozott. Előre látható, hogy egy ily szilárd alapon álló állattal mindenütt hátrorozott részvevőre bizonyítást adhatunk, mert is az irán kézzik, hogy minden megrendelőnk eljött tehesünk, kérjük a rendelőket a buzsa közzegje mit hozzánk mellobb mindenesetre November 30-ig elküldeni.

Kaufmann és Simon

bank- és váltóüzlet HAMBURGban. Mindennemű állami kötvények, vasuti részvények és kölcsönösorjegyek vásárlása és eladása. Utóirat: Közöljük az azúg bejelentik halálukat, és a midőn az új sorolla alkalmából részvevő megjelünk, biztosítjuk, hogy ezután is törökölünk pontos és lelkilemetes kiszolgáltatás által megrendelőink teljes megelégedését kiérdemlünk. Pest.